

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/91/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123235298
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4123235298.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Vargovej a členov senátu JUDr. Evy Šiškovéj a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, A. C. XXXX/X, D., proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému právnym zástupcom: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o určenie, že záložné právo na nehnuteľnostiach nevzniklo, v konaní o odvolaní žalovaného zo dňa 20. 11. 2023 proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 9C/48/2023-210 zo dňa 02. 11. 2023 v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024, takto

rozhodol:

Odvolanie žalovaného zo dňa 20. 11. 2023 proti I. výroku uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 9C/48/2023-210 zo dňa 02. 11. 2023 v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024 o zastavení konania o d m i e t a .

Uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 9C/48/2023-210 zo dňa 02. 11. 2023 v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024 v napadnutom II. výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj súd prvej inštancie alebo súd) napadnutým uznesením konanie zastavil (I. výrok) a žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške (II. výrok). Posledným výrokom súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcom v 1. a 2. rade v sume 42,80 eur (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil citáciou ust. § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 333, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj CSP) a ust. § 11 ods. 3 prvá veta, § 11 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

3. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia v 1. a 2. rade sa žalobou zo dňa 09. 06. 2023 domáhali, aby súd rozhodol, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy zo dňa 07. 12. 2011, viažuce sa k označeným nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor, na LV č. XXXX a LV č. XXXX pre k. ú. D., nevzniklo. Zároveň žalobcovia podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhali, aby sa žalovaný zdržal výkonu záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Súd uznesením č. k. 9C/48/2023-75 zo dňa 07. 07. 2023 nariadil žalobcami navrhované neodkladné opatrenie (uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 07. 2023) a následne pokračoval v konaní vo veci samej v zmysle ust. § 167 CSP.

4. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobcovia podaním zo dňa 27. 09. 2023 vzali žalobu v celom rozsahu späť a žiadali konanie zastaviť, nakoľko po podaní žaloby nastali iné okolnosti, na základe ktorých bol zrušený zápis sporného záložného práva, keď na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry v Topoľčanoch, Okresný úrad Topoľčany, katastrálny odbor zrušil zápis sporného záložného práva a vykonal výmaz poznámok súvisiacich s týmto záložným právom. Zároveň uviedli, že berú späť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žiadajú konanie o ňom zastaviť.

5. Vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcov, ktorým vzali žalobu na začatie konania späť v celom rozsahu, a to ešte skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa ust. § 168 CSP alebo pojednávanie, rozhodol súd v zmysle ust. § 145 ods. 1 CSP a konanie vo veci zastavil.

6. Čo sa týka späťvzatia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie konštatoval, že uznesenie č. k. 9C/48/2023-75 zo dňa 07. 07. 2023 nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 07. 2023, preto tento návrh už nebolo možné zobrať späť. Neodkladné opatrenie však bolo nariadené s časovým obmedzením, a to do právoplatného ukončenia konania vo veci samej, takže právoplatnosťou uznesenia o zastavení konania vo veci samej, zaniká ex lege aj nariadené neodkladné opatrenie (ust. § 333 CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že k zastaveniu sporového konania prišlo v dôsledku späťvzatia žaloby, súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúmal procesnú zodpovednosť za zastavenie konania na oboch procesných stranách. Dôvodnosť žaloby sa posudzuje výlučne procesne a bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo. Žalobcovia podali žalobu, ktorou žiadali, aby súd rozhodol o určení, že záložné právo na nehnuteľnostiach nevzniklo, a to v čase, kedy záložné právo bolo v liste vlastníctva č. XXXX a č. XXXX pre k. ú. D. zapísané ako ťarcha, vrátane poznámky o začatí výkonu záložného práva v prospech žalovaného, pričom po podaní žaloby bolo toto sporné záložné právo a poznámka o začatí výkonu záložného práva na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor z listov vlastníctva odstránené. S poukazom na vyššie uvedené, v čase podania žaloby vo veci samej existoval právny stav, kedy na základe záložného práva v prospech žalovaného, zapísaného v príslušných listoch vlastníctva, pristúpil žalovaný ako záložný veriteľ k začatiu výkonu záložného práva, a to napriek tomu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5C/50/2018 bolo vyslovené, že zmluva o zriadení záložného práva a mandátna zmluva zo dňa 07. 12. 2011 je absolútne neplatná. Žalobcovia sa preto oprávnenne bránili voči postupu žalovaného, ktorý im oznámil začatie výkonu záložného práva, podaním predmetnej žaloby a túto zobrali späť až potom, ako došlo k výmazu záložného práva a poznámky o začatí výkonu záložného práva z vlastníckych dokladov, čím odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, nakoľko žalovaný stratil titul na pokračovanie vo výkone záložného práva. Uvedené zistenie bolo pre súd vo vzťahu k posúdeniu nároku na náhradu trov konania smerodajné, pretože účastník konania, ktorý svojim konaním zapríčinil, že druhá strana musela brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne poniesie sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 577/2018-40 zo dňa 15. apríla 2020). V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, že priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnej výške.

8. O vrátení súdneho poplatku súd rozhodol podľa ust. § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb., nakoľko k späťvzatiu žaloby došlo pred začatím prvého pojednávania vo veci samej, a preto vrátil žalobcom nimi zaplatený súdny poplatok za žalobu v sume 49,50 eur, krátený o 6,70 eur, t. j. vo výške 42,80 eur cestou prevádzkovateľa systému.

9. Uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 02. 11. 2023 napadol v zákonom stanovenej lehote žalovaný prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu odvolaním zo dňa 20. 11. 2023, a to proti I. a II. výroku predmetného uznesenia.

9.1. Uviedol, že ako žalovaný je zastúpený právnym zástupcom, čo bolo súdu riadne oznámené a preukázané písomným plnomocenstvom, ktoré bolo (spolu s poverením a vyjadrením k žalobe) súdu zaslané dňa 26. 09. 2023. Napriek tomu z neznámeho dôvodu súd s právnym zástupcom žalovaného vôbec nekoná, čo je zásadné porušenie ako právnych predpisov, tak aj práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Uznesenie o zastavení konania nebolo právne účinným spôsobom doručené právnenému zástupcovi žalovaného, ktorý sa od žalovaného dozvedel, že mu (žalovanému) bolo doručené uznesenie o zastavení konania. Žalovaný výlučne z opatrnosti podáva odvolanie proti uzneseniu súdu

prvej inštancie v konaní pod sp. zn. 9C/48/2023 zo dňa 02. 11. 2023, a to proti I. výroku o zastavení konania a proti II. výroku, ktorým súd priznal žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania. Ako odvolací dôvod žalovaný uviedol ust. § 365 ods. 1 pís. a/, b/, c/, d/, e/, f/, g/, h/ CSP. Žiadal, aby súd postupoval v súlade s právnymi predpismi a uvedené uznesenie doručil právnomu zástupcovi žalovaného a až následne začne žalovanému plynúť odvolacia lehota.

9.2 Žalovaný v odvolaní akcentoval arbitrárnosť pri rozhodovaní súdu prvej inštancie, ktorým postupom došlo k ignorovaniu množstva právnych noriem a viacerých rozhodnutí, o. i., ESLP, Najvyššieho súdu SR a ÚS SR bez toho, aby boli akokoľvek zmienené (už len uvedené predstavuje vadu neexistujúceho riadneho odôvodnenia) a za popretia zrejmeho textu právnych noriem. V tejto súvislosti poukázal na základné princípy civilného sporového konania (princíp legality, právnej istoty, legitímnych očakávaní, predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, kontradiktórnosti, rovnosti zbraní v konaní, riadneho dokazovania a riadneho odôvodnenia rozhodnutia), ktoré boli v predmetnom konaní porušené. Konaním na súde bolo podľa názoru žalovaného porušené jeho právo na poskytnutie súdnej ochrany v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. bolo zásadným spôsobom porušené právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho Dohovoru, a to ako jeho priebehom, tak i výsledkom, t. j. napádaným rozhodnutím.

9.3 Ďalej konštatoval dôvody uznesenia súdu prvej inštancie spočívajúce v tom, že žalobcovia v 1. a 2. rade (ďalej len „žalobcovia“) sa žalobou zo dňa 09. 06. 2023 domáhali, aby súd rozhodol, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy zo dňa 07. 12. 2011, viažuce sa k označeným nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor, na LV č. XXXX a LV č. XXXX pre k. ú. D., nevzniklo a že podaním zo dňa 27. 09. 2023 súdu oznámili, že žalobu berú v celom rozsahu späť a žiadajú konanie zastaviť, nakoľko po podaní žaloby nastali iné okolnosti, na základe ktorých bol zrušený zápis sporného záložného práva, keď na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry v Topoľčanoch, Okresný úrad Topoľčany, katastrálny odbor zrušil zápis sporného záložného práva a vykonal výmaz poznámok súvisiacich s týmto záložným právom. Zároveň uviedli, že berú späť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žiadajú konanie o ňom zastaviť. Právo na doručovanie písomných úkonov v konaní je právom, ktoré má primárne procesnú povahu, inými slovami je povinnosťou súdu písomné úkony v konaní doručiť a je výhradne na účastníkovi (strane), aby tieto posúdil a rozhodol sa, či na ich obsah bude reagovať alebo nie, t. j. súd neskúma obsah týchto úkonov a je právne úplne bezvýznamné, či obsah úkonu v konečnom dôsledku determinoval rozhodnutie súdu a mal na neho nejaký vplyv. Uvedené predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších justičných autorít, ktorá bola v celom rozsahu ignorovaná (nesprávne právne posúdenie) a nie je o nej žiadna zmienka v odôvodnení (vada neexistencie riadneho odôvodnenia). Porušenie uvedeného rezultovalo do porušenia práva na spravodlivý proces, do znemožnenia možnosti žalovaného realizovať procesné práva a odňatia možnosti konať pred súdom. Z napádaného rozhodnutia je zrejme, že tu existujú dokumenty, ktoré sú obsahom súdneho spisu a podľa ktorých žalobcovia podaním zo dňa 27. 09. 2023 súdu oznámili, že žalobu berú v celom rozsahu späť a žiadajú konanie zastaviť, pričom k týmto dokumentom sa žalovaný nemohol vyjadriť. Nedoručenie predmetného (a obsahovo v podstatnej časti arbitrárneho) podania je zásadnou procesnou vadou s následkom v podobe nezákonnosti ako nasledujúcej časti konania, tak i samotného rozhodnutia. Ďalej žalovaný poukázal na dôvody uvedené v uznesení súdu prvej inštancie a jeho konštatovanie, že po podaní žaloby bolo toto sporné záložné právo a poznámka o začatí výkonu záložného práva na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor z listov vlastníctva odstránené. V tejto súvislosti žalovaný nastolil otázku, odkiaľ mal súd vedomosť o výmaze, o tom, kto ho inicioval a kto ho vykonal. Takéto dôkazy nikdy neboli žalovanému doručené a navyše nie je zrejme, kedy a ako ich súd vykonal, keď ich mohol vykonať len verejne (a nenariadil pojednávanie), čo je vada nesprávneho, ale i nezákonného skutkového zistenia. V konaní tak došlo k vade nesprávneho procesného postupu a k znemožneniu toho, aby strana uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces vyššie popísaným spôsobom. Súd založil svoje rozhodnutie na „dôvodoch“, ktoré mali vyplývať práve z podania a nejakých neznámych listín, dôkazov, pričom strana (účastník konania) nemala možnosť sa k uvedenému vyjadriť a navrhovať dôkazy. V predmetnej veci nepreběhlo žiadne dokazovanie dôkaznými prostriedkami verejne (alebo zákonom stanoveným spôsobom), k vykonaniu ktorých a k ich záverom by sa mal možnosť žalovaný vyjadriť, čo je zásadné porušenie pravidiel spravodlivého súdneho konania a znemožnenie možnosti realizovať procesné práva žalovaného. Žalovaný uviedol, že vôbec nehovorí o súhlase so späťvzatím, ale o tom, že sa má možnosť k podaniu a akýmkoľvek dokumentom a listinám vyjadriť, a to v čase pred prijatím rozhodnutia, ktorú možnosť by určite využil. Práve preto je i rozhodnutie

o zastavení konania v neprospech žalovaného, lebo je výsledkom nezákonného konania, s ignorovaním množstva skutočností, na ktoré by žalovaný, v prípade, ak by súd postupoval zákonne, poukázal. Uvedené, spolu s ignorovaním právneho zastúpenia v konaní, je absolútne zásadným momentom a nie je zrejmé, z akého dôvodu súd postupoval takýmto opakovane protiprávnym spôsobom, a to vždy v neprospech žalovaného. V dôsledku uvedeného postupu súdu prvej inštancie žalovaný nemohol pred rozhodnutím súdu formulovať stanovisko a právne námietky vo vzťahu ku skutkovému ako i právnemu posúdeniu, uvedenému v napádanom rozhodnutí. Súd vytvoril situáciu, kedy v dôsledku jeho vlastného protizákonného postupu nemohol žalovaný reagovať na námietky ústavosúladným spôsobom, nakoľko mu súd zabránil ich v podstatnej časti predniesť (súd však nereagoval ani na tie, ktoré je povinný skúmať ex officio).

9.4 Dôsledkom uvedeného (ne)postupu, ako aj absencie postupu, ktorého obsahom by bola možnosť strany vyjadriť sa k novým skutočnostiam, je porušenie práva na poskytnutie riadnej súdnej ochrany, resp. na spravodlivý proces práve v podobe tzv. prekvapivého (a v celom rozsahu nepredvídateľného) súdneho rozhodnutia. Postup aj rozhodnutie súdu bolo v celom rozsahu nepredvídateľné. V uvedenom prípade nejde „iba“ o porušenie právneho predpisu jednoduchého (podústavného práva), ale predovšetkým o porušenie viacerých práv a záruk vyplývajúcich a zaručených ako Ústavou, tak i Dohovorom. Ide o zásadné porušenie právnej istoty, legitímnych očakávaní, nestranného postupu a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie s následkom v podobe nemožnosti konať pred súdom. Rovnako, ak sa súd opierať o nové skutkové tvrdenia (... pričom po podaní žaloby bolo toto sporné záložné právo a poznámka o začatí výkonu záložného práva na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor z listov vlastníctva odstránené), tieto môžu a mohli byť do konania vnesené len zákonom predpokladaným spôsobom. Uvedené predstavuje zásadné procesné vady konania a rozhodnutia. Samotný nedostatok odôvodnenia predstavuje takú vadu rozhodnutia, ktorá je sama osebe dostatočná na to, aby odvolací súd rozhodnutie pre nezákonnosť zrušil (resp. v tomto prípade s ohľadom na ďalšie skutočnosti zmenil), nakoľko takéto rozhodnutie predstavuje zásah do práva chráneného čl. 46 Ústavy resp. čl. 6 Dohovoru, resp. čl. 36 Listiny. Žalovaný je presvedčený, že všetky uvedené postuláty boli odôvodnením (resp. neexistenciou riadneho odôvodnenia) porušené, z obsahu rozhodnutia je zrejmé, že súd sa s podstatnou časťou argumentácie (i aspektov reálneho stavu) nevyporiadal vôbec, či nevyporiadal relevantne, odôvodnenie je formalistické, v podstatnej časti relevantne nereaguje na reálny stav a celý skutkový a právny stav je tvrdý absolútne parciálne a jednostranne, pričom úplne zrejmé skutkové i právne okolnosti, ktoré jednoznačne vylučujú nielen priznanie, ale i samotnú existenciu údajného nároku, t. j. tie, ktoré sú v prospech žalovaného, sú v celom rozsahu bagatelizované, resp. úplne opomínané, navyše sú viaceré tvrdenia inherentne kontradiktórne.

9.5 Postup súdu prvej inštancie, zistenie skutkového stavu, dokazovanie a hodnotenie skutočností a dôkazov, boli porušením zákazu ľubovôle, pričom súd svojimi tvrdeniami popiera ako pravidlá formálnej logiky, tak i zmysel a účel väčšieho množstva právnych noriem a ich ustálený výklad. Súd odvolaním napadnuté uznesenie neodôvodnil zo všetkých zákonných hľadísk, absolútne sa nevyjadril k žiadnej zo zásadných námietok žalovaného (napr. o neúplnosti žaloby, o dvoch rôznych podaniach, o práve na zákonného sudcu, o procesnej neprípustnosti žaloby, o námietke konania v rozpore s dobrými mravmi).

9.6 Žalobca sa svojím návrhom domáhal rozhodnutia s obsahom, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy zo dňa 07. 12. 2011 viaznuce na tam označených nehnuteľnostiach nevzniklo. Je teda zrejmé, že žalobca svoju žalobu formuloval úplne jasne ako žalobu o určenie neexistencie inej právnej skutočnosti, nie ako žalobu o určenie neexistencie práva (ust. § 137 písm. c/ CSP). Ak sa žalobca domáha určenia, že záložné právo zo zmluvy nevzniklo, domáha sa určenia do minulosti, do doby pred rozhodnutím o vzniku práva (rozhodnutím o povolení vkladu). Možnosť takéhoto určenia by nielenže musela vyplývať z osobitnej právnej normy, ale zároveň by zásadne určenie nemohlo smerovať do minulosti (ust. § 217 ods. 1 veta prvá CSP). Právna norma, ktorá by umožňovala žiadať určenie, že obligačné právo zo zmluvy nevzniklo, v slovenskom právnom poriadku neexistuje. Z uvedeného vyplýva nielen nedovolenosť petitu, ale i to, že procesným predpokladom, ktorý je žalobca povinný tvrdiť a preukázať, je existencia osobitnej právnej normy umožňujúcej žalovať na takéto určenie, nie existencia naliehavého právneho záujmu, lebo tento sa tvrdí a preukazuje iba pri žalobách o určenie (ne)existencie práva podľa ust. § 137 písm. c/ CSP. Z uvedených skutočností vyplývalo, že tu nie sú splnené nevyhnutné procesné podmienky, resp. predpoklady, na základe ktorých by mohlo dôjsť k prejednávaniu „žalobou“ uplatnených „nárokov“, resp. na základe ktorých by bolo možné hovoriť o

spôsobilom predmete civilného sporového konania (či k uneseniu bremena tvrdenia a dôkazného). Dôsledkom uvedeného je, že, ak bude žaloba spĺňať požiadavku riadnosti a úplnosti, bolo nutné žalobu (určovacie petity) bez meritórneho prejednanja zamietnuť.

9.7 Záložné právo a záložná zmluva sú dva úplne rozdielne právne inštitúty, čo akceptuje i ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR. V danom konaní sa výlučne riešila vo vzťahu ku konkrétnej dobrovoľnej dražbe otázka údajnej (ne)platnosti záložnej zmluvy, nie otázky týkajúcej sa záložného práva, čo je zásadný rozdiel.

9.8 V celom odvolaní žalovaný poukazoval na početné rozhodnutia vyšších súdnych autorít, ktorých časti i citoval a konštatoval, že súd prvej inštancie sa nevyjadril k viacerým konkrétnym otázkam (napr. naliehavý právny záujem, určenie neplatnosti záložnej zmluvy, z protiprávneho konania nevzniká právo), ani k tomu, že z katastra nehnuteľností, ktorý predstavuje hodnoverný a záväzný zdroj informácií o právach k nehnuteľnostiam, nevyplývala žiadna skutočnosť, ktorá by bránila zriadeniu záložného práva alebo spochybňovala jeho prípustnosť, napr. vo forme poznámky a predovšetkým uvedené nebolo mnohoročne spochybňované.

9.9 Za takéhoto stavu je úplne vylúčené, aby súd mohol konštatovať dôvodnosť žaloby, pretože je to presne naopak. Bez akéhokoľvek logicko - právneho odôvodnenia je nielen tento záver, ale i pričítanie trov žalovanému, že ich zaviniť - ten predsa žiadne právo ani nezapísal, ani nevytváral, tak predsa konal orgán katastra. Toto uviedol i súd prvej inštancie, keď konštatoval, že „po podaní žaloby bolo toto sporné záložné právo a poznámka o začatí výkonu záložného práva na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor z listov vlastníctva odstránené“. Žalobcovia teda nezobrali žalobu späť z dôvodu konania žalovaného a tvrdenia súdu sú absolútne nelogické a arbitrárne.

9.10 S poukazom na uvedené žalovaný navrhol, aby došlo k realizácii riadneho procesného postupu, zrušeniu napádaného rozhodnutia v celom rozsahu, k aplikácii vyššie uvedených premís, resp. právnych noriem a aby mu súd priznal náhradu trov.

10. K odvolaniu žalovaného sa podaním zo dňa 03. 06. 2025 vyjadrila žalobkyňa A. B., v ktorom uviedla, že keďže žalobca podal odvolanie výlučne z opatrnosti, je potrebné, aby sa s jeho obsahom vysporiadal súd. V tomto štádiu konania aj s prihliadnutím na obsah napadnutého uznesenia nevidí za potrebné sa k obsahu odvolania bližšie vyjadrovať.

11. Ďalšie vyjadrenia sporových strán podané neboli.

12. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov - ďalej aj CSP) prejednal odvolanie žalovaného zo dňa 20. 11. 2023 proti I. a II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 02. 11. 2023 bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti výroku o zastavení konania (I. výrok) odmietol podľa ust. § 386 písm. b/ CSP, nakoľko bolo podané neoprávnenou osobou a výrok uznesenia súdu prvej inštancie o trovách konania (II. výrok) zmenil podľa ust. § 388 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

13. Z obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že pôvodne sa žalobca v 1. rade (A. B.) a žalobkyňa v 2. rade (A. B.) žalobou zo dňa 09. 06. 2023 osobne podanou na súd prvej inštancie dňa 13. 06. 2023 domáhali určenia, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy datovanej dňa 07. 12. 2011 evidovanej Okresným úradom Topoľčany, katastrálny odbor v konaní pod V 2658/2011 viaznuce na nehnuteľnostiach (v žalobe presne špecifikovaných) zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX pre katastrálne územie D. nevzniklo. Uviedli, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi týchto nehnuteľností. Zároveň dňa 13. 06. 2023 bol na súd prvej inštancie podaný i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa žalobcovia v 1. a 2. rade domáhali uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva k tým označeným nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 9C/48/2023-75 zo dňa 07. 07. 2023 návrhu žalobcov v 1. a 2. rade na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a žalovanému uložil, aby sa zdržal výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam presne špecifikovaným vo vyššie označenom uznesení, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci.

13.1 Žalovaný podal v predmetnej veci vyjadrenie zo dňa 26. 09. 2023, ktoré bolo žalobcom v 1. a 2. rade doručené dňa 02. 10. 2023.

13.2 Ešte predtým, dňa 29. 09. 2023 bolo súdu prvej inštancie doručené späťvzatie žaloby (spoločne s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia) zo strany žalobcov v 1. a 2. rade v celom rozsahu z dôvodu, že po podaní žaloby na súd nastali iné okolnosti, na základe ktorých bol zrušený zápis sporného záložného práva, pričom podanou žalobou sa domáhali práve určenia, že toto na predmetných nehnuteľnostiach nevzniklo a žalobu podali v záujme zachovania ich právnej istoty. Žalobu teda vzali späť z dôvodu, že na základe upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry v Topoľčanoch, príslušný správny orgán, t. j. Okresný úrad Topoľčany, katastrálny odbor na dotknutých listoch vlastníctvach zrušil bez návrhu zápis sporného záložného práva a vykonal výmaz poznámok súvisiacich so záložným právom. Upozornenie prokurátora zo dňa 31. 07. 2023 spoločne s oznámením Okresného úradu Topoľčany zo dňa 07. 09. 2023 (ktorým došlo k zrušeniu poznámky bez návrhu) žalobcovia v 1. a 2. rade predložili ako prílohy k späťvzatiu žaloby.

13.3. Následne súd prvej inštancie rozhodol uznesením zo dňa 02. 11. 2023 tak, že konanie zastavil (I. výrok) a žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok), pričom uznesenie doručil dňa 04. 11. 2023 priamo žalovanému.

13.4 Na základe pokynu odvolacieho súdu súd prvej inštancie uznesenie zo dňa 02. 11. 2023 doručil právnenému zástupcovi žalovaného dňa 12. 09. 2024 a vydal opravné uznesenie č. k. 9Csp/48/2023-271 (v ktorom nesprávne uviedol č. k. – poznámka odvolacieho súdu) zo dňa 17. 07. 2024, ktorým opravil záhlavie uznesenia č. k. 9C/48/2023-210 zo dňa 02. 11. 2023 a vec opätovne predložil odvolaciemu súdu.

13.5 Po opätovnom predložení súdneho spisu odvolací súd vykonanou lustráciou dňa 29. 04. 2025 v Registri obyvateľov SR zistil, že žalobca v 1. rade A. B. dňa XX. XX. XXXX zomrel a dedičské konanie po ňom ako po poručiťelovi je vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 53D/273/2024. Následne v podaní zo dňa 07. 05. 2025 žiadal notárku JUDr. Barboru Urbancovú, ako poverenú súdnu komisárku v dedičskom konaní o poskytnutie súčinnosti v rozsahu oznámenia okruhu do úvahy pripadajúcich dedičov po poručiťelovi, resp. stav dedičského konania (kedy možno očakávať jeho skončenie). Dňa 19. 05. 2025 bolo odvolaciemu súdu zo strany poverenej súdnej komisárky JUDr. Barbory Urbancovej doručené uznesenie č. k. 53D/273/2024-52, D not 354/2024 zo dňa 19. 05. 2025 v dedičskej veci po poručiťelovi A. B., ktorým bola v rámci dedičského konania (účastníkmi ktorého boli A. B., E. B. a F. B.) schválená dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretá medzi pozostalou manželkou a dedičmi (podľa ktorej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrili i tam označené nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX G. XXXX v katastrálnom území D. a z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov do dedičstva po poručiťelovi patrí i pohľadávka voči pozostalej manželke poručiťela A. B. v tam uvedenej hodnote z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov a z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov pozostalej manželke poručiťela A. B. patria tam označené nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX G. XXXX v katastrálnom území D.) ako i dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva (podľa ktorej pohľadávku voči pozostalej manželke A. B. z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov v tam uvedenej hodnote nadobúda A. B. voči ustupujúcim dedičom bezodplatne).

13.6 S poukazom na úmrtie A. B. (pôvodne žalobca v 1. rade v tomto súdnom konaní) a vyššie označené dedičské uznesenie č. k. 53D/273/2024-52, D not 354/2024 zo dňa 19. 05. 2025 ostala A. B. (pôvodne žalobkyňa v 2. rade v tomto súdnom konaní) v spore o určenie, že záložné právo na nehnuteľnostiach nevzniklo, sama ako žalobkyňa, čo jej odvolací súd oznámil v podaní zo dňa 21. 05. 2025 a zároveň jej zaslal aj odvolanie žalovaného s tým, že sa k nemu môže vyjadriť. Žalobkyňa v podaní zo dňa 03. 06. 2025 uviedla, že žalovaný podal odvolanie výlučne z opatrnosti, a preto je potrebné, aby sa s jeho obsahom vyporiadal súd.

14. Podľa § 7 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj Občiansky zákonník), spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jej smrť inak. Za mŕtvu súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

15. Podľa Čl. 4 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj CSP), ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

15.1 Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

15.2 Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

15.3 Podľa § 63 ods. 1, 2 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

15.4 Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

15.5 Podľa § 65 ods. 1 CSP, právny nástupca podľa § 63 a 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

15.6 Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

15.7 Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

15.8 Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

15.9 Podľa § 256 ods. 1, 2 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

15.10 Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

15.11 Podľa § 357 písm. a/, m/ CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a/ zastavení konania, m/ nároku na náhradu trov konania.

15.12 Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

15.13 Podľa § 386 písm. b/ CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak b/ bolo podané neoprávnenou osobou.

15.14 Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16. Podľa LV č. XXXX G. XXXX zo dňa 09. 06. 2023 pre katastrálne územie D. do bezpodielového spoluvlastníctva manželov A. B. a A. B. patrili tam uvedené nehnuteľnosti, pričom títo sa žalobou zo dňa 09. 06. 2023 ako žalobca v 1. rade a žalobkyňa v 2. rade domáhali určenia, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy datovanej dňa 07. 12. 2011 evidovanej Okresným úradom Topoľčany, katastrálny odbor pod V 2658/2011 viaznuce na týchto nehnuteľnostiach nevzniklo. Pri skúmaní procesných podmienok s poukazom na ust. § 161 ods. 1 CSP odvolací súd zistil, že A. B. (pôvodne žalobca v 1. rade v tomto spore) dňa 19. 11. 2024, teda po začatí odvolacieho konania zomrel, v dôsledku čoho došlo k strate jeho právnej subjektivity a procesnej spôsobilosti. Podľa uznesenia Okresného súdu Nitra č. k. 53D/273/2024-52, D not 354/2024 zo dňa 19. 05. 2025 v dedičskej veci po poručiteľovi A. B. bola v rámci dedičského konania (účastníkmi ktorého boli A. B., E. B. a F. B.) schválená dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretá medzi pozostalou manželkou a dedičmi, podľa ktorej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrili i tam označené nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX G. XXXX v katastrálnom území D. a z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov do dedičstva po poručiteľovi patrí i pohľadávka voči pozostalej manželke poručiteľa A. B. z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov v tam uvedenej hodnote a z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov pozostalej manželke poručiteľa A. B. patria tam označené nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX G. XXXX v katastrálnom území D.. Súd schválil i dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej pohľadávku voči pozostalej manželke poručiteľa A. B. z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov v tam uvedenej hodnote nadobudla A. B. voči ustupujúcim spoludedičom bezodplatne. A. B. je teda právnou nástupkyňou po A. B. v predmetnom spore a nakoľko už bola jeho stranou ako žalobkyňa v 2. rade, nebolo potrebné podľa názoru odvolacieho súdu vydať osobitné rozhodnutie o pokračovaní konania s ňou ako s právnou nástupkyňou po žalobcovi v 1. rade. Z uvedených dôvodov odvolací súd pokračoval v predmetnom odvolacom konaní s A. B. ako žalobkyňou bez toho, aby o tom vydal osobitné uznesenie.

17. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť žalovaným podané odvolanie proti I. a II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 02. 11. 2023 v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024 a rozhodnúť o ňom.

18. Subjektívna procesná legitímácia na podanie odvolania vyplýva z ust. § 359 až § 361 CSP. Podľa ust. § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Stranami sporu sú žalobca a žalovaný (ust. § 60 CSP). Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že právo podať odvolanie sa priznáva strane iba v tom prípade, ak bolo rozhodnutie vydané v jej neprospech. Rozhodnutím vydaným v neprospech žalobcu alebo žalovaného nemusí byť len rozhodnutie vo veci samej (rozsudok), môže ním byť aj procesné rozhodnutie, teda uznesenie. Takýmto uznesením bude napríklad aj uznesenie, ktorým súd zastavil konania (ust. § 357 písm. a/ CSP).

19. Osobou oprávnenou podať odvolanie je v prvom rade tá strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak odvolanie podala sporová strana, je povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnuté v jej neprospech. Podmienkou subjektívnej prípustnosti odvolania je existencia ujmy spôsobenej napadnutým rozhodnutím. Ujma môže mať povahu formálnu (odlišnosť napádaného výroku rozhodnutia od posledného návrhu sporovej strany vo veci samej v jej neprospech) alebo materiálnu (rozhodnutie znevýhodňuje odvolateľa alebo zhoršuje jeho právne postavenie).

19.1 Pri skúmaní toho, či bolo rozhodnutie vydané v neprospech žalovaného, sa môže formálna ujma uplatňovať len vtedy, ak bol protižalobcom. To znamená, ak si v konaní uplatnil svoje právo proti žalobcovi vzájomnou žalobou. Ak tak neurobil, zisťuje sa u žalovaného tzv. materiálna ujma, ktorá je rozhodujúca pri skúmaní skutočnosti, či rozhodnutie bolo vydané v neprospech žalovaného, a teda či žalovaný môže podať odvolanie.

19.2 Materiálna ujma znamená, že vydané rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok, t. j. právne účinky rozhodnutia zhoršujú jej právne postavenie (zúžením

jej práv, rozšírením jej povinností) a odvolací súd má možnosť vydať odchylné rozhodnutie v jej prospech. Na to, aby bolo rozhodnutie vydané v neprospech strany stačí, ak bola strane spôsobená nepatrná ujma na jej právach, ale tá musí objektívne existovať. Nestačí len subjektívne presvedčenie strany, že jej bola spôsobená ujma. Ujma objektívne existuje vtedy, ak sa môže zlepšiť postavenie strany, t. j., ak sa môže dosiahnuť náprava tejto ujmy, ak aj nie v plnom rozsahu, tak hoci aj len čiastočne, a to zmenou alebo zrušením rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom.

20. Odvolací súd preto v intenciách ust. § 359 a § 386 písm. b/ CSP skúmal, či uznesenie o zastavení konania pre späťvzatie žaloby zo strany žalobcov v 1. a 2. rade bolo vydané v neprospech žalovaného a či žalovaný bol oprávnenou osobou na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby zo strany žalobcov v 1. a 2. rade. V dôsledku späťvzatia celej žaloby žalobcami v 1. a 2. rade, súd prvej inštancie konanie zastavil a teda nepokračuje v ňom. Uvedené znamená, že žalovanému v konaní už nemôže byť uložená žiadna povinnosť, nemôže mu vzniknúť žiadna ujma, ani žiadny právny, či majetkový postih a nemôže sa ani zhoršiť jeho právne postavenie, keďže došlo k ukončeniu sporu. Z tohto dôvodu preto podľa názoru odvolacieho súdu nebola splnená podmienka, ktorá by žalovaného oprávňovala na podanie odvolania, keďže mu zastavením konania nevznikla žiadna majetková ujma, jeho právne postavenie sa nezhoršilo a nebolo rozhodnuté v jeho neprospech. Naopak rozhodnutie o zastavení konania je potrebné chápať ako rozhodnutie v prospech žalovaného.

21. K tvrdeniu žalovaného, že súd prvej inštancie porušil procesné predpisy, keď mu nedoručil späťvzatie žaloby a listiny, ktoré žalobcovia v 1. a 2. rade predložili spolu so späťvzatím, odvolací súd uvádza, že v tomto smere nezistil pochybenie súdu prvej inštancie. V danej veci došlo k späťvzatiu žaloby zo strany žalobcov v 1. a 2. rade v podaní zo dňa 27. 09. 2023 (ku ktorému pripojili podanie Okresnej prokuratúry Topoľčany zo dňa 31. 07. 2023 - upozornenie prokurátora a oznámenie Okresného úradu Topoľčany zo dňa 07. 09. 2023 o vykonaní zápisu do katastra nehnuteľností) pred otvorením prvého pojednávania, preto nebol daný dôvod na výzvu žalovanému, aby sa k späťvzatiu a k žalobcami predloženým listinám vyjadroval a rovnako nebol daný ani dôvod na to, aby mu tieto listiny boli zasielané. Z ust. § 146 ods. 2 CSP jednoznačne vyplýva, že ak došlo k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie, súd žalovaného na vyjadrenie ohľadom súhlasu so späťvzatím žaloby nevyzýva. Na prípadný nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby súd neprihliada a konanie uznesením zastaví (ust. § 145 ods. 1 CSP). Keďže v danej veci došlo k späťvzatiu žaloby pred prvým pojednávaním, resp. pred predbežným prejednaním sporu, nebol súd prvej inštancie povinný zaslať späťvzatie žaloby žalovanému na vyjadrenie súhlasu, či nesúhlasu so späťvzatím a rovnako tak potom nebol povinný zasielať mu ani žalobcami predložené listiny. V tejto súvislosti však odvolací súd dáva do pozornosti žalovaného, že Okresný úrad Topoľčany mu doručoval listinu zo dňa 07. 09. 2023 označenú ako „oznámenie o vykonaní zápisu do katastra nehnuteľností – zrušenie poznámky č. P 185/2023 zo dňa 02. 06. 2023 bez návrhu“, a teda žalovaný poznal dôvod, pre ktorý žalobcovia vzali žalobu späť.

22. Odvolací súd v predmetnej veci o podanom odvolaní žalovaného proti výroku o zastavení konania (I. výrok uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 02. 11. 2023 v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024) rozhodol tak, že ho odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou v zmysle ust. § 386 písm. b/ CSP, nakoľko na strane žalovaného v súvislosti so zastavením predmetného konania nezistil žiadnu ujmu (formálna ani materiálna), resp. negatívny dopad na neho a žalovaný teda nie je stranou subjektívne oprávnenou na podanie odvolania, pretože uznesenie súdu o zastavení konania nie je v jeho neprospech.

23. V súvislosti s odvolaním žalovaného proti výroku o trovách konania (II. výrok) v uznesení súdu prvej inštancie zo dňa 02. 11. 2023, ktorým rozhodol podľa ust. § 256 ods. 1 CSP tak, že žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške, odvolací súd uvádza nasledovné.

24. Odvolací súd v predmetnej veci pri rozhodovaní o odvolaní žalovaného proti II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 02. 11. 2023 v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024 o trovách konania vychádzal z toho, že žalobcovia v 1. a 2. rade podali dňa 13. 06. 2023 na Okresný súd Nitra žalobu zo dňa 09. 06. 2023, ktorou sa domáhali určenia, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy datovanej dňa 07. 12. 2011, evidovanej Okresným úradom Topoľčany katastrálnym odborom v konaní pod V 2658/2011, viaznuce na v žalobe špecifikovaných nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX G. XXXX v katastrálnom území D. nevzniklo. Bez toho, aby súd prvej inštancie skúmal dôvodnosť podanej žaloby, žalobcovia v 1. a 2. rade vzali žalobu v celom

rozsahu späť, nakoľko po podaní upozornenia prokurátora zo dňa 31. 07. 2023 (ktoré pripojili ako prílohu späťvzatia žaloby) príslušný správny orgán zrušil zápis záložného práva na nehnuteľnostiach žalobcov v 1. a 2. rade zapísaných na vyššie označených listoch vlastníctva.

24.1 Z upozornenia prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany vyplýva, že Okresný úrad Topoľčany vykonal dňa 14. 04. 2023 zápis do katastra nehnuteľností na LV č. XXXX G. XXXX v katastrálnom území D. na základe rozsudku Okresného úradu Topoľčany č. k. 5C/50/2018-545 zo dňa 17. 05. 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/17/2022-856, 25Co/108/2022 zo dňa 26. 10. 2022 a ako vlastníkov bytu a príslušného podielu na pozemku zapísal žalobcov v 1. a 2. rade (po rozhodnutí o neplatnosti dražby), pričom ako ťarchu zapísal záložné právo v prospech žalovaného na základe zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 07. 12. 2011. Ďalej z upozornenia prokurátora zo dňa 31. 07. 2023 vyplýva, že Okresný úrad Topoľčany ako príslušný správny orgán nepostupoval v súlade s právnymi predpismi, keď pri vykonaní záznamu nerešpektoval rozsudky súdov, ktorými bolo rozhodnuté o neplatnosti dobrovoľnej dražby a ktorými bola zmluva o zriadení záložného práva a mandátna zmluva zo dňa 07. 12. 2011 posúdená ako absolútne neplatný právny úkon, pričom správny orgán poukazoval na podanie žalovaného, ktorým žiadal o znovu zapísanie záložného práva na nehnuteľnostiach, ktoré bolo pôvodne zapísané pod č. V 2658/2011.

24.2 Okresný úrad Topoľčany na základe upozornenia prokurátora v podaní zo dňa 07. 09. 2013 označenom ako „Oznámenie o vykonaní zápisu do katastra nehnuteľností - Zrušenie poznámky č. P 185/2023 zo dňa 02. 06. 2023 bez návrhu“ konštatoval, že odmietol vykonať výmaz záložného práva z listu vlastníctva z dôvodu, že vo výrokovej časti rozsudku sa hovorí o neplatnosti dražby a nie o absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy, na základe ktorej bolo záložné právo zapísané. Až na základe upozornenia prokurátora Okresný úrad Topoľčany dospel k záveru, že z absolútne neplatnej zmluvy o zriadení záložného práva nemohlo vzniknúť záložné právo v prospech žalovaného, a preto neexistovali dôvody ani na zápis poznámky o oznámení o začatí výkonu záložného práva. Z týchto dôvodov príslušný správny orgán zrušil bez návrhu zápis poznámky pod č. P 185/2023 zapísanej do katastra nehnuteľností dňa 02. 06. 2023 pod číslom zmeny 995/2023.

25. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého rozhodoval súd prvej inštancie, ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Vyžaduje teda zodpovednosť za zavinenie zastavenia konania tou stranou sporu, ktorej procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Zavinenie v danom prípade je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nie však podľa hmotného práva, lebo potom by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej tak, že by po späťvzatí žaloby súd neprípustne ďalej skúmal jej dôvodnosť.

26. V tejto súvislosti je dôvodné prihliadnuť aj na ustálenú rozhodovaciu prax. Nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, preto otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, t. j. z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavke žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie.

27. Slovenská republika je v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky právnym štátom. Jedným z typických znakov právneho štátu je predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a rovnaká aplikácia práva všeobecnými súdmi v právne a skutkovo podobných veciach. Z nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. k. IV. ÚS 614/2019-36, I. ÚS 222/2019-46, I. ÚS 225/2019-46 všetky zo dňa 20. 08. 2019 vyplýva, že Ústavný súd Slovenskej republiky vytýkal odvolaciemu súdu (Krajskému súdu v Nitre) diametrálne odlišnú rozhodovaciu činnosť o tej istej právnej otázke, čo je ústavne neudržateľná činnosť s tým, že riešenie problému a zjednotenie rozhodovania je v spôsobilosti krajského súdu.

28. Z obsahu zápisnice zo zasadnutia Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre dňa 06. 02. 2020 vyplýva, že občianskoprávne kolégium ohľadne náhrady trov konania prijalo zjednocujúce stanovisko v znení: „Vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatíu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“. Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Nitre tak zjednotilo rozhodovaciu činnosť svojich senátov pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v prípade zastavenia konania po späťvzatí žaloby z objektívnych dôvodov, ktorá rozhodovacia činnosť bola rozdielna.

28.1 Odvolací súd po prejednaní tejto veci dospel k záveru, že na daný právny vzťah možno aplikovať vyššie citované zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia, pretože späťvzatie žaloby nezavinila ani jedna zo strán sporu a došlo k nemu z objektívnych dôvodov po podaní upozornenia prokurátora, ktorému príslušný správny orgán vyhovel, v dôsledku čoho žalobcovi v 1. a 2. rade podanú žalobu vzali späť.

29. Ak došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby, možno žalovanému uložiť povinnosť náhrady trov zastaveného konania v prípade, ak pre jeho správanie bola vzatá späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne (porov. nález Ústavného súdu SR v konaní pod sp. zn. II. ÚS 569/2017). Žalovaný procesne zavinil potrebu späťvzatia návrhu a následného zastavenia konania spravidla vtedy, keď sa po podaní návrhu rozhodne nárok žalobcu uspokojiť, hoci v predsporovom štádiu odmietal tak urobiť (porov. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 569/2017). Účastník konania, ktorý svojim protiprávnym konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne ponese sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti (porov. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 577/2018). Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní o trovách konania práve z tohto posledného rozhodnutia Ústavného súdu SR a žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

30. Možnosť, aby niektorej strane konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak je naplnená podmienka procesného zavinenia zastavenia konania. Takáto podmienka podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnej veci na strane žalovaného naplnená nebola a vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania za nesprávne. V danej veci nie je možné aplikovať ust. § 256 ods. 1 CSP (ako to urobil súd prvej inštancie) a ani ust. § 257 CSP. V tejto veci, ako už bolo vyššie uvedené, k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody – upozornenie prokurátora, na ktoré žalobcovi v 1. a 2. rade a ani žalovaný nemali žiadny dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana ich vlastníckeho práva, čím odpadol predmet žaloby. Z uvedených dôvodov potom odvolací súd zmenil napadnutý II. výrok uznesenia súdu prvej inštancie o trovách konania podľa ust. § 388 CSP tak, že s poukazom na čl. 4 ods. 1, 2 základných princípov CSP stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Takéto rozhodnutie o trovách konania podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje rozumné a spravodlivé vysporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s použitím čl. 4 ods. 1, 2 základných princípov CSP podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania, keďže žalobkyňa ani žalovaný nemali v odvolacom konaní úspech.

32. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie jeho pochybenie pri vydaní opravného uznesenia zo dňa 17. 07. 2024, keď v pravom hornom rohu tohto uznesenia uviedol nesprávne „9Csp/48/2023 – 271“ pričom správne malo byť „9C/48/2023 – 271“. Uvedené pochybenie je možné napraviť vydaním opravného uznesenia.

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 393 ods. 2 veta druhá CSP v spojení s ust. § 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 1, 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)